

Зміст

Передмова	5
Перелік скорочень	6

КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Розділ I. Загальні положення

Стаття 1. Завдання Кримінального кодексу України	10
Стаття 2. Підстава кримінальної відповідальності	12

Розділ II. Закон про кримінальну відповідальність

Стаття 3. Законодавство України про кримінальну відповідальність	21
Стаття 4. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі	23
Стаття 5. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі	26
Стаття 6. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо злочинів, вчинених на території України	30
Стаття 7. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо злочинів, вчинених громадянами України або особами без громадянства за межами України	33
Стаття 8. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо злочинів, вчинених іноземцями або особами без громадянства за межами України	35
Стаття 9. Правові наслідки засудження особи за межами України	38
Стаття 10. Вирішення питання про кримінальну відповідальність осіб, які підлягають кримінальній відповідальності за законодавством іноземної держави і перебувають на території України, та виконання вироків, винесених іноземними судами чи міжнародними судовими установами	38

Розділ III. Злочин, його види та стадії

Стаття 11. Поняття злочину	43
Стаття 12. Класифікація злочинів	46
Стаття 13. Закінчений та незакінчений злочини	49
Стаття 14. Готування до злочину	53
Стаття 15. Замах на злочин	55
Стаття 16. Кримінальна відповідальність за незакінчений злочин	58
Стаття 17. Добровільна відмова при незакінченому злочині	59

Розділ IV. Особа, яка підлягає кримінальній відповідальності (суб'єкт злочину)

Стаття 18. Суб'єкт злочину	64
Стаття 19. Осудність	69
Стаття 20. Обмежена осудність	72
Стаття 21. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені у стані сп'яніння внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів або інших одурманюючих речовин	73
Стаття 22. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність	74

Розділ V. Вина та її форми

Стаття 23. Вина	79
-----------------	----

Стаття 24. Умисел і його види	80
Стаття 25. Необережність та її види	83
Розділ VI. Співучасть у злочині	
Стаття 26. Поняття співучасті	93
Стаття 27. Види співучасників	93
Стаття 28. Вчинення злочину групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною організацією	97
Стаття 29. Кримінальна відповідальність співучасників	100
Стаття 30. Кримінальна відповідальність організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації	101
Стаття 31. Добровільна відмова співучасників	101
Розділ VII. Повторність, сукупність та рецидив злочинів	
Стаття 32. Повторність злочинів	104
Стаття 33. Сукупність злочинів	108
Стаття 34. Рецидив злочинів	110
Стаття 35. Правові наслідки повторності, сукупності та рецидиву злочинів	113
Розділ VIII. Обставини, що виключають злочинність діяння	
Стаття 36. Необхідна оборона	115
Стаття 37. Уявна оборона	119
Стаття 38. Затримання особи, що вчинила злочин.	120
Стаття 39. Крайня необхідність	124
Стаття 40. Фізичний або психічний примус	127
Стаття 41. Виконання наказу або розпорядження.	128
Стаття 42. Діяння, пов'язане з ризиком	129
Стаття 43. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації.	131
Розділ IX. Звільнення від кримінальної відповідальності	
Стаття 44. Правові підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності	135
Стаття 45. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям.	136
Стаття 46. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим	138
Стаття 47. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки	140
Стаття 48. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки	141
Стаття 49. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності	142
Розділ X. Покарання та його види	
Стаття 50. Поняття покарання та його мета	145
Стаття 51. Види покарань	147
Стаття 52. Основні та додаткові покарання	148
Стаття 53. Штраф	149
Стаття 54. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу	152
Стаття 55. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю	152
Стаття 56. Громадські роботи	153

Стаття 57. Виправні роботи	154
Стаття 58. Службові обмеження для військовослужбовців	155
Стаття 59. Конфіскація майна	156
Стаття 60. Арешт	157
Стаття 61. Обмеження волі.	158
Стаття 62. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців	158
Стаття 63. Позбавлення волі на певний строк	159
Стаття 64. Довічне позбавлення волі.	160
Розділ XI. Призначення покарання	
Стаття 65. Загальні засади призначення покарання	162
Стаття 66. Обставини, які пом'якшують покарання	164
Стаття 67. Обставини, які обтяжують покарання	169
Стаття 68. Призначення покарання за незакінчений злочин та за злочин, вчинений у спів- участі	172
Стаття 69. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом.	173
Стаття 69 ¹ . Призначення покарання за наявності обставин, що пом'якшують покарання	175
Стаття 70. Призначення покарання за сукупністю злочинів	176
Стаття 71. Призначення покарання за сукупністю вироків	178
Стаття 72. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення.	180
Стаття 73. Обчислення строків покарання	182
Розділ XII. Звільнення від покарання та його відбування	
Стаття 74. Звільнення від покарання та його відбування	184
Стаття 75. Звільнення від відбування покарання з випробуванням.	188
Стаття 76. Обов'язки, які покладає суд на особу, звільнену від відбування покарання з вип- робуванням	190
Стаття 77. Застосування додаткових покарань у разі звільнення від відбування основного покарання з випробуванням.	192
Стаття 78. Правові наслідки звільнення від відбування покарання з випробуванням.	192
Стаття 79. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років	195
Стаття 80. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.	197
Стаття 81. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.	199
Стаття 82. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким	203
Стаття 83. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років	206
Стаття 84. Звільнення від покарання за хворобою.	207
Стаття 85. Звільнення від покарання на підставі закону України про амністію або акта про помилування	209
Стаття 86. Амністія	210
Стаття 87. Помилування	212
Розділ XIII. Судимість	
Стаття 88. Правові наслідки судимості	216
Стаття 89. Строки погашення судимості	217
Стаття 90. Обчислення строків погашення судимості	219
Стаття 91. Зняття судимості	220

Розділ XIV. Інші заходи кримінально-правового характеру

Стаття 92. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру	222
Стаття 93. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру	223
Стаття 94. Види примусових заходів медичного характеру	224
Стаття 95. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру	225
Стаття 96. Примусове лікування	227
Стаття 96 ¹ . Спеціальна конфіскація	227
Стаття 96 ² . Випадки застосування спеціальної конфіскації	229

Розділ XIV¹. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб

Стаття 96 ³ . Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру	235
Стаття 96 ⁴ . Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру	237
Стаття 96 ⁵ . Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру	243
Стаття 96 ⁶ . Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб	245
Стаття 96 ⁷ . Штраф	246
Стаття 96 ⁸ . Конфіскація майна	247
Стаття 96 ⁹ . Ліквідація	248
Стаття 96 ¹⁰ . Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру	249
Стаття 96 ¹¹ . Застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за сукупністю злочинів	250

Розділ XV. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

Стаття 97. Звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру	252
Стаття 98. Види покарань	257
Стаття 99. Штраф	258
Стаття 100. Громадські та виправні роботи	258
Стаття 101. Арешт	259
Стаття 102. Позбавлення волі на певний строк	259
Стаття 103. Призначення покарання	260
Стаття 104. Звільнення від відбування покарання з випробуванням	261
Стаття 105. Звільнення від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру	262
Стаття 106. Звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності	264
Стаття 107. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання	265
Стаття 108. Погашення та зняття судимості	266

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Розділ I. Злочини проти основ національної безпеки України

Стаття 109. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади	269
---	-----

Стаття 110. Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України	271
Стаття 110 ¹ . Виключена	
Стаття 110 ² . Фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України	273
Стаття 111. Державна зрада	275
Стаття 112. Посягання на життя державного чи громадського діяча	279
Стаття 113. Диверсія	281
Стаття 114. Шпигунство	283
Стаття 114 ¹ . Перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань	285
Розділ II. Злочини проти життя та здоров'я особи	
Стаття 115. Умисне вбивство	287
Стаття 116. Умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання	295
Стаття 117. Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини	297
Стаття 118. Умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця	298
Стаття 119. Вбивство через необережність	299
Стаття 120. Доведення до самогубства	300
Стаття 121. Умисне тяжке тілесне uszkodження	301
Стаття 122. Умисне середньої тяжкості тілесне uszkodження	306
Стаття 123. Умисне тяжке тілесне uszkodження, заподіяне у стані сильного душевного хвилювання	308
Стаття 124. Умисне заподіяння тяжких тілесних uszkodжень у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця	308
Стаття 125. Умисне легке тілесне uszkodження	309
Стаття 126. Побой і мордування	310
Стаття 127. Катування	310
Стаття 128. Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне uszkodження	313
Стаття 129. Погроза вбивством	313
Стаття 130. Зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби	314
Стаття 131. Неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби	315
Стаття 132. Розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби	316
Стаття 133. Зараження венеричною хворобою	317
Стаття 134. Незаконне проведення абортів	318
Стаття 135. Залишення в небезпеці	319
Стаття 136. Ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані	320
Стаття 137. Неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей	322
Стаття 138. Незаконна лікувальна діяльність	322
Стаття 139. Ненадання допомоги хворому медичним працівником	323
Стаття 140. Неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником	324
Стаття 141. Порушення прав пацієнта	325
Стаття 142. Незаконне проведення дослідів над людиною	326

Стаття 143. Порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини	327
Стаття 144. Насильницьке донорство	329
Стаття 145. Незаконне розголошення лікарської таємниці	330
Розділ III. Злочини проти волі, честі та гідності особи	
Стаття 146. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини	333
Стаття 147. Захоплення заручників	337
Стаття 148. Підміна дитини	340
Стаття 149. Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини	341
Стаття 150. Експлуатація дітей	347
Стаття 150 ¹ . Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом	349
Стаття 151. Незаконне поміщення в психіатричний заклад	350
Стаття 151 ¹ . Виключена	
Розділ IV. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	
Стаття 152. Зґвалтування	353
Стаття 153. Насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом	360
Стаття 154. Примушування до вступу в статевий зв'язок	361
Стаття 155. Статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості	364
Стаття 156. Розбещення неповнолітніх	366
Розділ V. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина	
Стаття 157. Перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача	369
Стаття 158 ¹ . Незаконне використання виборчого бюлетеня, бюлетеня для голосування на референдумі, голосування виборцем, учасником референдуму більше ніж один раз	377
Стаття 158 ² . Незаконне знищення виборчої документації або документів референдуму	378
Стаття 159. Порушення таємниці голосування	381
Стаття 159 ¹ . Порушення порядку фінансування виборчої кампанії кандидата, політичної партії (блоку)	382
Стаття 160. Підкуп виборця, учасника референдуму	383
Стаття 161. Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками	386
Стаття 162. Порушення недоторканності житла	387
Стаття 163. Порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер	388
Стаття 164. Ухилення від сплати аліментів на утримання дітей	390
Стаття 165. Ухилення від сплати коштів на утримання непрацездатних батьків	391
Стаття 166. Злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування	392
Стаття 167. Зловживання опікунськими правами	393
Стаття 168. Розголошення таємниці усиновлення (удочеріння)	394
Стаття 169. Незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння)	395
Стаття 170. Перешкоджання законній діяльності професійних спілок, політичних партій, громадських організацій	396
Стаття 171. Перешкоджання законній професійній діяльності журналістів	397

Стаття 172. Грубе порушення законодавства про працю	398
Стаття 173. Грубе порушення угоди про працю	399
Стаття 174. Примушування до участі у страйку або перешкоджання участі у страйку	400
Стаття 175. Невиплата заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат	401
Стаття 176. Порушення авторського права і суміжних прав	403
Стаття 177. Порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію	405
Стаття 178. Пошкодження релігійних споруд чи культових будинків	406
Стаття 179. Незаконне утримування, осквернення або знищення релігійних святинь	407
Стаття 180. Перешкоджання здійсненню релігійного обряду	408
Стаття 181. Послання на здоров'я людей під приводом проповідкування релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів	409
Стаття 182. Порушення недоторканності приватного життя	410
Стаття 183. Порушення права на отримання освіти	411
Стаття 184. Порушення права на безоплатну медичну допомогу	412
Розділ VI. Злочини проти власності	
Стаття 185. Крадіжка	415
Стаття 186. Грабіж	422
Стаття 187. Розбій	424
Стаття 188. Виключена	
Стаття 188 ¹ . Викрадення електричної або теплової енергії шляхом її самовільного викрадення	427
Стаття 189. Вимагання	428
Стаття 190. Шахрайство	431
Стаття 191. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем	435
Стаття 192. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою	437
Стаття 193. Незаконне привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї	438
Стаття 194. Умисне знищення або пошкодження майна	439
Стаття 194 ¹ . Умисне пошкодження об'єктів електроенергетики	442
Стаття 195. Погроза знищення майна	443
Стаття 196. Необережне знищення або пошкодження майна	444
Стаття 197. Порушення обов'язків щодо охорони майна	444
Стаття 197 ¹ . Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво	446
Стаття 198. Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом	449
Розділ VII. Злочини у сфері господарської діяльності	
Стаття 199. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів	453
Стаття 200. Незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення	456
Стаття 201. Контрабанда	458
Стаття 202. Виключена	
Стаття 203. Виключена	

Стаття 203 ¹ . Незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва	461
Стаття 203 ² . Зайняття гральним бізнесом	463
Стаття 204. Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту піддакцизних товарів	465
Стаття 205. Фіктивне підприємництво	468
Стаття 205 ¹ . Підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб – підприємців	470
Стаття 206. Протидія законній господарській діяльності	472
Стаття 206 ² . Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації	474
Стаття 207. Виключена	
Стаття 208. Виключена	
Стаття 209. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом	476
Стаття 209 ¹ . Умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму	481
Стаття 210. Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням	485
Стаття 211. Видання нормативно-правових актів, що зменшують надходження бюджету або збільшують витрати бюджету всупереч закону	487
Стаття 212. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)	489
Стаття 212 ¹ . Ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування	493
Стаття 213. Порушення порядку здійснення операцій з металобрухтом	498
Стаття 214. Виключена	
Стаття 215. Виключена	
Стаття 216. Незаконне виготовлення, підроблення, використання або збут незаконно виготовлених, одержаних чи підроблених контрольних марок	500
Стаття 217. Виключена	
Стаття 218. Виключена	
Стаття 218 ¹ . Доведення банку до неплатоспроможності	501
Стаття 219. Доведення до банкрутства	502
Стаття 220. Виключена	
Стаття 220 ¹ . Порушення порядку ведення бази даних про вкладників або порядку формування звітності	504
Стаття 220 ² . Фальсифікація фінансових документів та звітності фінансової організації, приховування неплатоспроможності фінансової установи або підстав для відкликання (анулювання) ліцензії фінансової установи	506
Стаття 221. Виключена	
Стаття 222. Шахрайство з фінансовими ресурсами	507
Стаття 222 ¹ . Маніпулювання на фондовому ринку	510
Стаття 223. Виключена	
Стаття 223 ¹ . Підроблення документів, які подаються для реєстрації випуску цінних паперів	512
Стаття 223 ² . Порушення порядку ведення реєстру власників іменних цінних паперів	514
Стаття 224. Виготовлення, збут та використання підроблених недержавних цінних паперів	515
Стаття 225. Виключена	
Стаття 226. Виключена	
Стаття 227. Умисне введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції	517
Стаття 228. Виключена	

Стаття 229. Незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару	518
Стаття 230. <i>Виключена</i>	
Стаття 231. Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю	520
Стаття 232. Розголошення комерційної або банківської таємниці	522
Стаття 232 ¹ . Незаконне використання інсайдерської інформації	523
Стаття 232 ² . Приховування інформації про діяльність емітента	525
Стаття 233. Незаконна приватизація державного, комунального майна	526
Стаття 234. <i>Виключена</i>	
Стаття 235. <i>Виключена</i>	
Розділ VII-А. Втрапив чинність на підставі Закону № 2808-VI від 21.12.2010	529
Розділ VIII. Злочини проти довкілля	
Стаття 236. Порушення правил екологічної безпеки	530
Стаття 237. Невжиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення	534
Стаття 238. Приховування або перекручення відомостей про екологічний стан або захворюваність населення	537
Стаття 239. Забруднення або псування земель	540
Стаття 239 ¹ . Незаконне заволодіння ґрунтовим покривом (поверхневим шаром) земель	542
Стаття 239 ² . Незаконне заволодіння землями водного фонду в особливо великих розмірах	544
Стаття 240. Порушення правил охорони або використання надр	545
Стаття 241. Забруднення атмосферного повітря	548
Стаття 242. Порушення правил охорони вод	550
Стаття 243. Забруднення моря	553
Стаття 244. Порушення законодавства про континентальний шельф України	556
Стаття 245. Знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу	558
Стаття 246. Незаконна порубка лісу	560
Стаття 247. Порушення законодавства про захист рослин	562
Стаття 248. Незаконне полювання	564
Стаття 249. Незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом	567
Стаття 250. Проведення вибухових робіт з порушенням правил охорони рибних запасів	570
Стаття 251. Порушення ветеринарних правил	571
Стаття 252. Умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду	572
Стаття 253. Проектування чи експлуатація споруд без систем захисту довкілля	574
Стаття 254. Безгосподарське використання земель	576
Розділ IX. Злочини проти громадської безпеки	
Стаття 255. Створення злочинної організації	579
Стаття 256. Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності	582
Стаття 257. Бандитизм	583
Стаття 258. Терористичний акт	585
Стаття 258 ¹ . Втягнення у вчинення терористичного акту	589
Стаття 258 ² . Публічні заклики до вчинення терористичного акту	590
Стаття 258 ³ . Створення терористичної групи чи терористичної організації	590
Стаття 258 ⁴ . Сприяння вчиненню терористичного акту	592
Стаття 258 ⁵ . Фінансування тероризму	592

Стаття 259. Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності	595
Стаття 260. Створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань	595
Стаття 261. Напад на об'єкти, на яких є предмети, що становлять підвищену небезпеку для оточення	597
Стаття 262. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем	598
Стаття 263. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами	600
Стаття 263 ¹ . Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв	602
Стаття 264. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів	603
Стаття 265. Незаконне поводження з радіоактивними матеріалами	604
Стаття 265 ¹ . Незаконне виготовлення ядерного вибухового пристрою чи пристрою, що розсіює радіоактивний матеріал або випромінює радіацію	606
Стаття 266. Погроза вчинити викрадення або використати радіоактивні матеріали	607
Стаття 267. Порушення правил поводження з вибуховими, легкозаймистими та їдкими речовинами або радіоактивними матеріалами	608
Стаття 267 ¹ . Порушення вимог режиму радіаційної безпеки	609
Стаття 268. Незаконне ввезення на територію України відходів і вторинної сировини	611
Стаття 269. Незаконне перевезення на повітряному судні вибухових або легкозаймистих речовин	612
Стаття 270. Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки	613
Стаття 270 ¹ . Умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства	614

Розділ X. Злочини проти безпеки виробництва

Стаття 271. Порушення вимог законодавства про охорону праці	618
Стаття 272. Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпечкою	620
Стаття 273. Порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах	622
Стаття 274. Порушення правил ядерної або радіаційної безпеки	624
Стаття 275. Порушення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд	625

Розділ XI. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Стаття 276. Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту	629
Стаття 276 ¹ . Здійснення професійної діяльності членом екіпажу або обслуговування повітряного руху диспетчером управління повітряним рухом (диспетчером служби руху) у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин	630
Стаття 277. Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів	631
Стаття 278. Угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна	632
Стаття 279. Блокування транспортних комунікацій, а також захоплення транспортного підприємства	634
Стаття 280. Примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків	635
Стаття 281. Порушення правил повітряних польотів	636
Стаття 282. Порушення правил використання повітряного простору	637

Стаття 283. Самовільне без нагальної потреби зупинення поїзда	638
Стаття 284. Ненадання допомоги судну та особам, що зазнали лиха	639
Стаття 285. Неповідомлення капітаном назви свого судна при зіткненні суден	640
Стаття 286. Порухення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами	640
Стаття 287. Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації.	643
Стаття 288. Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення дорожнього руху	645
Стаття 289. Незаконне заволодіння транспортним засобом	646
Стаття 290. Знищення, підробка або заміна номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу	648
Стаття 291. Порушення чинних на транспорті правил	649
Стаття 292. Пошкодження об'єктів магістральних або промислових нафто-, газо-, конденса-топроводів та нафтопродуктопроводів	650

Розділ XII. Злочини проти громадського порядку та моральності

Стаття 293. Групове порушення громадського порядку	654
Стаття 294. Масові заворушення	656
Стаття 295. Заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку	659
Стаття 296. Хуліганство	660
Стаття 297. Наруга над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого	665
Стаття 298. Незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини.	670
Стаття 298 ¹ . Знищення, пошкодження або приховування документів чи унікальних документів Національного архівного фонду	674
Стаття 299. Жорстоке поводження з тваринами	678
Стаття 300. Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію	680
Стаття 301. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів	684
Стаття 302. Створення або утримання місць розпусти і звідництво	687
Стаття 303. Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією	689
Стаття 304. Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність.	692

Розділ XIII. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення

Стаття 305. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів	697
Стаття 306. Використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів	700
Стаття 307. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів	702
Стаття 308. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем	708
Стаття 309. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту.	710
Стаття 310. Посів або вирощування снотворного маку чи конопель.	712
Стаття 311. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів	713

Стаття 312. Викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем	714
Стаття 313. Викрадення, привласнення, вимагання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, чи заволодіння ним шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем та інші незаконні дії з таким обладнанням	716
Стаття 314. Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів	717
Стаття 315. Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів	719
Стаття 316. Незаконне публічне вживання наркотичних засобів	721
Стаття 317. Організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів	721
Стаття 318. Незаконне виготовлення, підроблення, використання чи збут підроблених документів на отримання наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів	723
Стаття 319. Незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин	724
Стаття 320. Порухшення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів	725
Стаття 321. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, перевезення, пересилання, зберігання з метою збуту або збут отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів	727
Стаття 321 ¹ . Фальсифікація лікарських засобів або обіг фальсифікованих лікарських засобів	730
Стаття 321 ² . Порухшення встановленого порядку доклінічного вивчення, клінічних випробувань і державної реєстрації лікарських засобів	732
Стаття 322. Незаконна організація або утримання місць для вживання одурманюючих засобів	734
Стаття 323. Спонукування неповнолітніх до застосування допінгу	735
Стаття 324. Схиляння неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів	736
Стаття 325. Порухшення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним захворюванням та масовим отруєнням	737
Стаття 326. Порухшення правил поводження з мікробіологічними або іншими біологічними агентами чи токсинами	739
Стаття 327. Заготівля, перероблення або збут радіоактивно забруднених продуктів харчування чи іншої продукції	740

Розділ XIV. Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

Стаття 328. Розголошення державної таємниці	743
Стаття 329. Втрата документів, що містять державну таємницю	747
Стаття 330. Передача або збирання відомостей, що становлять службову інформацію, зібрану у процесі оперативно-розшукової, контррозвідальної діяльності, у сфері оборони країни	749
Стаття 331. <i>Виключена</i>	
Стаття 332. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України	754
Стаття 332 ¹ . Порухшення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї	757
Стаття 333. Порухшення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю	760
Стаття 334. Порухшення правил міжнародних польотів	763
Стаття 335. Ухилення від призову на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу	766
Стаття 336. Ухилення від призову за мобілізацією	769

Стаття 336 ¹ . Ухилення від проходження служби цивільного захисту в особливий період чи у разі проведення цільової мобілізації	771
Стаття 337. Ухилення від військового обліку або спеціальних зборів	773
Розділ XV. Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян та злочини проти журналістів	
Стаття 338. Наруга над державними символами	777
Стаття 339. Незаконне підняття Державного Прапора України на річковому або морському судні	778
Стаття 340. Незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій	780
Стаття 341. Захоплення державних або громадських будівель чи споруд	782
Стаття 342. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	783
Стаття 343. Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, працівника державної виконавчої служби	790
Стаття 344. Втручання у діяльність державного діяча	792
Стаття 345. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу	793
Стаття 345 ¹ . Погроза або насильство щодо журналіста	795
Стаття 346. Погроза або насильство щодо державного чи громадського діяча	796
Стаття 347. Умисне знищення або пошкодження майна працівника правоохоронного органу	798
Стаття 347 ¹ . Умисне знищення або пошкодження майна журналіста	800
Стаття 348. Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця	800
Стаття 348 ¹ . Посягання на життя журналіста	801
Стаття 349. Захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника	801
Стаття 349 ¹ . Захоплення журналіста як заручника	802
Стаття 350. Погроза або насильство щодо службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок	803
Стаття 351. Перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради	804
Стаття 351 ¹ . Перешкоджання діяльності Рахункової палати, члена Рахункової палати	806
Стаття 352. Умисне знищення або пошкодження майна службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок	807
Стаття 353. Самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи	808
Стаття 354. Підкуп працівника підприємства, установи чи організації	809
Стаття 355. Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань	815
Стаття 356. Самоправство	817
Стаття 357. Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження	818
Стаття 358. Підrobлення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів	821
Стаття 359. Незаконні придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації	825
Стаття 360. Умисне пошкодження ліній зв'язку	827

**Розділ XVI. Злочини у сфері використання
електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів),
систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку**

Стаття 361. Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку	830
Стаття 361 ¹ . Створення з метою використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження або збуту	835
Стаття 361 ² . Несанкціоновані збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації	836
Стаття 361 ³ . <i>Виключена</i>	
Стаття 361 ⁴ . <i>Виключена</i>	
Стаття 362. Несанкціоновані дії з інформацією, яка оброблюється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї	838
Стаття 362 ¹ . <i>Виключена</i>	
Стаття 363. Порушення правил експлуатації електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку або порядку чи правил захисту інформації, яка в них оброблюється	840
Стаття 363 ¹ . Перешкоджання роботі електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку шляхом масового розповсюдження повідомлень електрозв'язку	841

**Розділ XVII. Злочини у сфері службової діяльності
та професійної діяльності,
пов'язаної з наданням публічних послуг**

Стаття 364. Зловживання владою або службовим становищем	844
Стаття 364 ¹ . Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми	849
Стаття 365. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу	856
Стаття 365 ¹ . <i>Виключена</i>	
Стаття 365 ² . Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги	860
Стаття 366. Службове підроблення	865
Стаття 366 ¹ . Декларування недостовірної інформації	868
Стаття 367. Службова недбалість	873
Стаття 368. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою	875
Стаття 368 ¹ . <i>Втратила чинність</i>	
Стаття 368 ² . Незаконне збагачення	881
Стаття 368 ³ . Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми	884
Стаття 368 ⁴ . Підкуп особи, яка надає публічні послуги	886
Стаття 369. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі	887
Стаття 369 ¹ . <i>Втратила чинність</i>	
Стаття 369 ² . Зловживання впливом	890
Стаття 370. Провокація підкупу	892

Розділ XVIII. Злочини проти правосуддя

Стаття 371. Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою	895
Стаття 372. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності	901
Стаття 373. Примушування давати показання	909
Стаття 374. Порушення права на захист	912

Стаття 375. Постановлення суддею (судьями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови	915
Стаття 376. Втручання в діяльність судових органів	917
Стаття 376 ¹ . Незаконне втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду	918
Стаття 377. Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного	920
Стаття 378. Умисне знищення або пошкодження майна судді, народного засідателя чи присяжного	922
Стаття 379. Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя	924
Стаття 380. Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист	924
Стаття 381. Розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист	927
Стаття 382. Невиконання судового рішення	928
Стаття 383. Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину	930
Стаття 384. Завідомо неправдиве показання	931
Стаття 385. Відмова свідка від давання показань або відмова експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків	934
Стаття 386. Перешкодження з'явленню свідка, потерпілого, експерта, примушування їх до відмови від давання показань чи висновку	935
Стаття 387. Розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування	936
Стаття 388. Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації	939
Стаття 389. Ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі	942
Стаття 389 ¹ . Умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості	945
Стаття 390. Ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі та у виді позбавлення волі	948
Стаття 391. Злісна непокоря вимогам адміністрації установи виконання покарань	952
Стаття 392. Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань	955
Стаття 393. Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти	957
Стаття 394. Втеча із спеціалізованого лікувального закладу	959
Стаття 395. Порушення правил адміністративного нагляду	959
Стаття 396. Приховування злочину	961
Стаття 397. Втручання в діяльність захисника чи представника особи	962
Стаття 398. Погроза або насильство щодо захисника чи представника особи	964
Стаття 399. Умисне знищення або пошкодження майна захисника чи представника особи	966
Стаття 400. Посягання на життя захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги	967
Розділ XIX. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)	
Стаття 401. Поняття військового злочину	969
Стаття 402. Непокоря	973
Стаття 403. Невиконання наказу	976
Стаття 404. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків	976
Стаття 405. Погроза або насильство щодо начальника	978
Стаття 406. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості	980
Стаття 407. Самовільне залишення військової частини або місця служби	981
Стаття 408. Дезертирство	983
Стаття 409. Ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом	984
Стаття 410. Викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціаль-	

ної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем	986
Стаття 411. Умисне знищення або пошкодження військового майна	989
Стаття 412. Необережне знищення або пошкодження військового майна	990
Стаття 413. Втрата військового майна	991
Стаття 414. Порушення правил поведіння зі зброєю, а також із речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення	992
Стаття 415. Порушення правил водіння або експлуатації машин	994
Стаття 416. Порушення правил польотів або підготовки до них	995
Стаття 417. Порушення правил кораблеводіння	996
Стаття 418. Порушення статутних правил вартової служби чи патрулювання	996
Стаття 419. Порушення правил несення прикордонної служби	998
Стаття 420. Порушення правил несення бойового чергування	999
Стаття 421. Порушення статутних правил внутрішньої служби	1000
Стаття 422. Розголошення відомостей військового характеру, що становлять державну таємницю, або втрата документів чи матеріалів, що містять такі відомості	1001
Стаття 423. Виключена	
Стаття 424. Виключена	
Стаття 425. Недбале ставлення до військової служби	1002
Стаття 426. Бездіяльність військової влади	1004
Стаття 426 ¹ . Перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень	1005
Стаття 427. Здача або залишення ворогові засобів ведення війни	1008
Стаття 428. Залишення гинучого військового корабля	1009
Стаття 429. Самовільне залишення поля бою або відмова діяти зброєю	1009
Стаття 430. Добровільна здача в полон	1010
Стаття 431. Злочинні дії військовослужбовця, який перебуває в полоні	1010
Стаття 432. Мародерство	1012
Стаття 433. Насильство над населенням у районі воєнних дій	1012
Стаття 434. Погане поводження з військовополоненими	1013
Стаття 435. Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала та зловживання нею	1014
Розділ XX. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку	
Стаття 436. Пропаганда війни	1017
Стаття 436 ¹ . Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів	1018
Стаття 437. Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни	1021
Стаття 438. Порушення законів та звичаїв війни	1022
Стаття 439. Застосування зброї масового знищення	1025
Стаття 440. Розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення	1026
Стаття 441. Екоцид	1027
Стаття 442. Геноцид	1028
Стаття 443. Посягання на життя представника іноземної держави	1030
Стаття 444. Злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист	1031
Стаття 445. Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала	1032
Стаття 446. Піратство	1033
Стаття 447. Найманство	1035
Прикінцеві та перехідні положення	1038
Перелік майна, що не підлягає конфіскації за судовим вироком	1047